

Seletuskiri

Vabariigi Valitsuse protokollilise otsuse „Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–2035 kinnitamine“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus ja eesmärk

Lähtudes riigieelarve seaduse § 20 lõikest 2 ja kooskõlas Vabariigi Valitsuse 19. detsembri 2019. a määrusega nr 117 „Valdkonna arengukava ja programmi koostamise, elluviimise, aruandluse, hindamise ja muutmise kord“, esitavad Haridus- ja Teadusministeerium ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium Vabariigi Valitsusele kinnitamiseks teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–2035 (edaspidi *TAIE arengukava*).

Ühise arengukava koostamise ülesande andis Vabariigi Valitsus Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile (MKM) ja Haridus- ja Teadusministeeriumile (HTM) 7. juunil 2018. a. Perioodil 2014–2020 käsitlesid eelnimetatud poliitikavaldkondi Eesti ettevõtluse kasvustrateegia 2014–2020 (MKM vastutusallas) ning Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2014–2020 „Teadmistepõhine Eesti“ (HTM vastutusallas). Vabariigi Valitsus kiitis arengukava väljatöötamise ettepaneku heaks 12. septembril 2019.

Arengukava on koostatud 15 aastaks, kuna paljud valdkonnas toimuvad muutused on pikaajalised ning tulemuste avaldamiseks kulub rohkem aega, samuti on silmas peetud kooskõla riikliku arengustrateegiaga „Eesti 2035“ ja HTM teiste, TAIE arengukavaga seotud arengukavade (haridus-, keele- ja noortevaldkonna arengukavad) ajalist kestust.

Arengukava koostamisel on arvesse võetud

- globaalseid suundumusi;
- valdkonna tugevusi ja eripärasid;
- valdkonna praegust olukorda ja arenguvajadusi kirjeldavaid uuringuid, analüüse ja statistikat;
- kooskõla teistes strateegiates ja arengukavades, sh Euroopa Liidu strateegilistes alusdokumentides seatud eesmärkidega;
- valdkonna komisjonide suuniseid;
- erakondade, teadusasutuste, teadlaste ja ettevõtlusorganisatsioonide esindajate vahel 18. detsembril 2018. a sõlmitud ühiskondlikku kokkulepet teaduse, arendustegevuse ja innovatsiooni arengu kindlustamiseks;
- siht- ja sidusrühmade tagasisidet ja ettepanekuid.

Arengukava põhidokument koosneb järgmistest osadest:

- praegune olukord ja väljakutsed;
- visioon;
- arengukava eesmärk ja kolm suunda;
- arengukava mõõdikud;
- tegevussuunad eesmärkide saavutamiseks;
- arengukava mõjude hindamine;
- arengukava koostamise protsess ja kaasamine;
- juhtimine ja korraldus;
- eelarve prognoos;

- arengukavas kasutatud mõisted ja lühendid.

Arengukaval on järgmised lisad:

Lisa 1. Ülevaade teaduse, arendustegevuse, innovatsiooni ja ettevõtluse olukorrast;

Lisa 2. Arengukava strateegiline raamistik;

Lisa 3. Mõõdikute metoodika ja allikad;

Lisa 4. Arengukava juht- ja töörühmas esindatud organisatsioonid;

Lisa 5. Arengukava mõjude hindamine;

Lisa 6. TAIE fookusvaldkondade, sh nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondade juhtimismudel;

Lisa 7. Arengukava elluviimisega seotud muud dokumendid.

Arengukava elluviimist juhivad võrdsetel alustel Haridus- ja Teadusministeerium (HTM) ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM).

Arengukava eelnõu ja seletuskirja on koostanud Haridus- ja Teadusministeeriumi teadusosakonna peaekspert Hella Lood (hella.lood@hm.ee, tel 735 4055) ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi majandusarengu osakonna nõunik Martti Kalvik (martti.kalvik@mkm.ee, tel 625 6464). Eelnõu juriidilise ekspertiisi tegi Haridus- ja Teadusministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Tiina Silem (tiina.silem@hm.ee, tel 735 4066). Arengukava eelnõu on keeleliselt toimetanud Inga Kukk (inga.kukk@hm.ee, tel 735 4027).

2. Eelnõu sisu

Esimeses peatükis on esitatud TAIE valdkonna praegune olukord ja väljakutsed ning arengukava rahvusvahelised ja riiklikud strateegilised lähtealused.

Teises peatükis on kirjeldatud arengukava visioon.

Kolmandas peatükis on esitatud TAIE arengukava eesmärk ja tegevussuunad.

Arengukava ülesehitus järgib loogikat, mille kohaselt:

- tagame ühelt poolt teadussüsteemi baasvõimekuse, mis on vajalik ühiskonna toimimiseks, sh kvaliteetse kõrghariduse pakkumiseks (teadussüsteemi suund);
- tagame ettevõtluskeskkonna, mis soosib kõrge lisandväärtusega rahvusvaheliselt konkurentsivõimelise ettevõtluse arengut (ettevõtluskeskkonna suund);
- loome sünergiat ja lisandväärtust teadussüsteemi, ettevõtlussektori ja riigi ühistegevustes, sh Eesti arenguvajadustele fokusseeritud valdkondades, mille kaudu sünnivad uued teadusmahukad lahendused nii riigile kui uued ärivõimalused ettevõtlussektorile (teadmussiirde suund).

Arengukava eesmärk: Eesti teadus, arendustegevus, innovatsioon ja ettevõtlus suurendavad koostoimes Eesti ühiskonna heaolu ja majanduse tootlikkust, pakkudes konkurentsivõimelisi ja kestlikke lahendusi Eesti ja maailma arenguvajadustele.

Arvestades Eesti TAI süsteemi ja ettevõtluse arenguvajadusi, seatakse arengukavale **kolm alaeesmärki ja nende elluviimiseks on kujundatud kolm suunda**, millel on oma ülesanded:

Alaeesmärk	Arengukava suund	Suuna kirjeldus
1. Eesti areng tugineb teaduspõhistele ja innovaatilistele lahendustele.	Teadmussiire	Teadmussiirde suuna ülesanne on tagada teadussüsteemi ja ettevõtluskeskkonna koostoime, et nii teadus kui ka ettevõtlus toimiksid paremini ühiskonna ja majanduse hüvanguks. Suund loob sünergia teaduse ja ettevõtluse vahel ning vähendab teaduse eraldatust ühiskonnast ja majandusest, võimendades nii TAI ühiskondlikku kasu (tõhusust) ja kutsudes esile vajalikke muutusi.
2. Eesti teadus on kõrgetasemeline, mõjus ja mitmekesine.	Teadussüsteem	Toetav, nn horisontaalne, keskkonna loomise ja võimekuse kasvatamise suund. Teadussüsteemi suuna raames tagatakse Eesti teaduse toimevõime.
3. Eesti ettevõtluskeskkond soodustab teadusmahuka ettevõtluse kasvu, kõrgema lisandväärtusega toodete ja teenuste eksporti ning investeringuid kõigis Eesti piirkondades.	Ettevõtluskeskkond	Toetav, nn horisontaalne, keskkonna loomise ja võimekuse kasvatamise suund. Ettevõtluskeskkonna suuna ülesanne on tagada arenev ettevõtlust ja ettevõtlikkust soosiv keskkond.

Kolme suuna koosmõjus kutsutakse esile **kolm suuremat muutust**:

- 1) TAIE lahendab ühiskonna arenguvajadusi;
- 2) teaduse ja teadlaste mõjususe ja mõjukuse kasvab;
- 3) ettevõtlus muutub TAI-mahukamaks.

Vastavalt Teadus- ja Arendusnõukogu (TAN) suunistele on käesoleva arengukava keskmes riikliku strateegia „Eesti 2035“ arenguvajaduste lahendamine ning tootlikkuse ja lisandväärtuse kasv, milleni jõudmiseks soodustatakse erasektori teadus- ja arendustegevuse investeringute kasvu. Arengukava iseloomustab varasemast tugevam fookus teaduse ja teadlaste mõju kasvatamisele ning teadustulemuste kasutamisele Eesti arenguvajaduste lahendamisel, tegemata järeleandmisi teaduse kvaliteedis. Ettevõtete toetamisel nihkub fookus ekspordimahukuselt teadusmahukusele ja innovatsioonile, lisandväärtuse kasvatamisele. Arengukava tegevuste raskuskese on teadmussiirde suunal, kus kavandatavate tegevuste tulemusena otsitakse teadussüsteemi ja ettevõtlussektori koostoimes lahendusi Eesti ühiskonna arenguvajadustele.

Neljandas peatükis on esitatud arengukava mõõdikud koos alg- ja sihttasemega.

Viiendas peatükis on kirjeldatud tegevussuundi eesmärkide täitmiseks. Arengukava näol on tegemist visioonidokumendiga, mille eesmärgiks ei ole kõikide valdkonda puudutavate tegevuste ja märksõnade detailne loetlemine, vaid üldise lähenemise, olulisemate suundumuste ja rõhuasetuste sõnastamine. Seega on esitatud vaid olulisemad tegevussuunad ja jäetud esitamata sellised tegevused, mille rõhutamine ei ole arengukava lähenemist arvestades tähtis või mille suhtes ei planeerita suuremaid muutusi.

Tegevussuunad teadmussiirde soodustamiseks

1. Kasvatame ettevõtete teadmussiirde võimekust.
2. Kasvatame teadusasutuste ja kõrgkoolide teadmussiirde võimekust.
3. Suurendame teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni ühiskondlikku ja majanduslikku mõju.
4. Arendame edasi iduettevõtluse ökosüsteemi.

Teadmussiirde suunal lasub arengukava raskuskese, kuna selles suunas kavandatavate tegevuste tulemusena otsitakse teadussüsteemi ja ettevõtlussektori koostoimes lahendusi Eesti ühiskonna arenguvajadustele. Selles osas on kindlasti kavas teha on varasemast selgemaid valdkondlikke valikud (TAIE fookusvaldkondade määratlemine, sh nutika spetsialiseerumise kasvivaldkonnad).

HTM on seisnud selle eest, et arengukava ei oleks ainult majanduse teenistuses, vaid kõik ühiskonna TA vajadused oleks kaetud (sh nt eesti keele ja kultuuri valdkond). Selleks, et meil oleks piisvalt suutlikkust ja teadlasi, kes Eesti arenguvajadusi lahendada aitaks, plaanime jätkata TA temaatiliste programmidega Eesti arengu seisukohast olulistes valdkondades.

TA sotsiaalmajandusliku mõju suurendamiseks ühiskondlike väljakutsete lahendamisel tuleb viia TA koordineerimine riigis uuele tasemele. Ministeeriumid peavad valdkonnale vajalikku teadus- ja arendustegevust planeerima ja rahastama, kuid vaja on tihedamat koostööd ja koordineerimist, et TA tegevustest tekiks vajalik sünergia (nt madalsüsinikutehnoloogiate kasutuselevõtt vajab nii MKM, HTM, Keskkonnaministeeriumi kui Maaeluministeeriumi koostööd). Teiste ministeeriumide teadus- ja arendustegevus (TA) on kaasatud, kui see puudutab pakkumise ja keskkonna kujundamise poolt, valdkonna TA nõudlust peaks iga ministeerium ise kujundama.

Kuigi teadmussiirde suurim murekoht on ettevõtete võimekus teadustulemusi kohandada ja kasutusele võtta, on oluline tõsta ka teadusasutuste teadmussiirde teenuste kvaliteeti, et rohkem värskeid ideid jõuaks konkreetsete rakendusteni ja areneks edasi edukateks äriettevõteteks.

Ehkki arengukava fookus on teaduse mõjukuse ja teadmussiirde tugevdamisel, ei toimu see kindlasti teaduse tipptaseme arvelt või seda ohustades. Vastupidi, ühiskondlikele väljakutsetele lahenduste leidmine ja teadmussiirde toimimine eeldab tugevat, tipptasemel teadmusbasi.

Eesti majanduse pikaajalise konkurentsivõime tagamiseks peab tõstma Eesti ettevõtete teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni (TAI) mahukust. Selleks peab suurendama ettevõtete teadlikkust TAI tegevuste võimalustest ning kujundama innovatsiooni toetava keskkonna. Tuleb luua TAI-mahuka majanduse arendamiseks vajalik tugisüsteem. Vabariigi Valitsus on heaks kiitnud Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse ümberkujundamise Innovatsiooniagentuuriks.

Ettevõtete arendusvõimekuse toetamiseks loome ettevõtjate vajadustest lähtuva rakendusuringute ja eksperimentaalarenduste programmi. Eesti on olnud edukas iduettevõtete kasvulava. Arendatakse iduettevõtluse ökosüsteemi konkurentsivõimet, keskendutakse iduettevõtete teadus- ja tehnoloogimahukuse kasvatamisele, sh aktiveerides vajalikud investeerimisfondid. Suurendatakse avaliku sektori pädevust ja rolli TAI tellija ja algatajana. Toetatakse turgu loovate tingimustega eksperimenteerimist (nt Accelerate Estonia programm).

Tegevussuunad teadussüsteemi baasvõimekuse tagamiseks

1. Hoiame teaduse kõrget taset, võimaldame teadusasutustel ja teadlaskonnal oma võimekust kasvatada.
2. Kindlustame teadustaristu kvaliteedi ja kättesaadavuse ning toetame taristust avamist ühiskasutuseks.
3. Tagame võimalused rahvusvaheliseks teaduskoostööks.

Võrreldes teadmussiirde ja ettevõtluskeskkonna suunaga, ei ole uue arengukavaga plaanis teadussüsteemi suunal suuri muutusi ellu viia, ent teaduse kõrge taseme kõrval pööratakse senisest rohkem tähelepanu nii teaduse mitmekesisuse tagamisele kui teaduse mõju kasvatamisele. Näiteks investeeringute tegemise asemel teadustaristusse on tähelepanu teenuste arendamisel ja taristu avamisel väliseks kasutuseks, teadusasutuste teadushalduse võimekuse kasvul jms. Teaduse populariseerimise kõrval pööratakse rohkem tähelepanu teadustulemuste kommunikatsioonile ja kättesaadavusele, et värskeamad teadustulemused oleksid laiemale avalikkusele teada.

Oluline on kasvatada teadlaskarjääri atraktiivsust, toetades teadustöö mitmekülgset arvestava akadeemilise karjäärimudeli juurutamist. Samuti on vaja suurendada kogu ühiskonnas nõudlust doktorikraadi eeldatavate töökohtade järele ja tagada selleks sobivad töötajad, ennekõike väljaspool akadeemilist sektorit. Selleks on teadussüsteemi poolelt plaanis minna edasi doktoriõppe rahastamise reformiga ja toetada ülikoole doktoriõppe sisu arendamisel.

Tagada tuleb ligipääs teadlaste tööks vajalikule teadustaristule. Selleks on tarvis kindlustada olemasoleva taristu kvaliteeti, arendada teenuseid, mille abil muuta taristu kasutus laialdasemaks ja seeläbi tuua juurde uusi rahastamisallikaid. Kindlasti tuleb kasutada ka kõiki rahvusvahelise koostöö võimalusi, mis annavad Eesti teadlastele juurdepääsu vajalikule teadustaristule.

Oluline on rahvusvahelistes koostöövõrgustikes osalemine, mis tagab ühelt poolt ligipääsu aktuaalsemale teadustööle ja värskele teadustulemustele ning võimaldab oma teadustulemusi rahvusvahelise kogukonnaga jagada, teiselt poolt pakub aga ka rahalist võimendust Eesti TA-alastele investeeringutele.

Tegevussuunad toetava ettevõtluskeskkonna loomiseks

1. Arendame nüüdisaegset konkurentsivõimelist ettevõtluskeskkonda.
2. Kasvatame kõrgema lisandväärtuse loomise ja ekspordi võimekust.
3. Stimuleerime tehnoloogia- ja arendusmahukate investeeringute tegemist.

Ettevõtluse arendamisel peab Eesti ettevõtjatele looma parema ja nüüdisaegsema ettevõtluskeskkonna. Soositakse uute ärimudelite ja reaalarajamajanduse arendamist ning rakendamist. Toetatakse vastutustundliku ettevõtluse põhimõtete rakendamist ja juhtimiskvaliteedi kasvu. Parandatakse ettevõtete finantseerimisvõimaluste kättesaadavust (sh piirkonniti).

Ettevõtete toetamisel nihkub fookus ekspordimahukuselt teadusmahukusele ja innovatsioonile ning lisandväärtuse kasvatamisele. Jätkatakse äridiplomaatia strateegia ja tööstuse rohelise raamatu eesmärkide elluviimist.

Suurendatakse Eesti võimekust kaasata tehnoloogia- ja arendusmahukaid välisinvesteeringuid. Suuremahuliste investeeringutega seotud riskide maandamiseks kujundatakse sobiv maksu- ja õiguskeskkond koos vajaliku tugisüsteemiga.

Kuuendas peatükis on käsitletud arengukava üldmõjusid. Arengukavas planeeritavad tegevused moodustavad TAIE-t terviklikult arendava süsteemi, milles tegevused on üksteisega läbi põimunud, teineteist täiendavad ja avaldavad seega mõju koostoimes. Detailsem mõjude analüüs on esitatud lisas 6.

Seitsmendas peatükis antakse ülevaade arengukava koostamise ja kaasamise protsessist.

Kaheksandas peatükis antakse ülevaade arengukava juhtimisest ja korraldusest.

- Arengukava juhtimise, elluviimise ja tulemusaruandluse eest vastutavad võrdsetel alustel HTM ja MKM ning teised ministriumid oma valdkonna piires.
- Arengukava elluviimist toetab valdkonna arengukava juhtkomisjon (TAIE juhtkomisjon). Juhtkomisjon arvestab oma töös Teadus- ja Arendusnõukogu (TAN) soovitustega.
- HTM koordineerib ministriumide teadus- ja arendustegevuse kavandamist ja elluviimist TAI koordinatsioonikogu kaudu.

TAIE arengukava viiakse ellu kolme programmi kaudu:

- 1) teadmussiirde programm (HTM-i ja MKM-i ühisprogramm);
- 2) teadussüsteemi programm (HTM);
- 3) ettevõtluskeskkonna programm (MKM).

Eraldi on arengukava juhtimise ja korralduse peatükis käsitletud **TAIE fookusvaldkondade ja nutika spetsialiseerumise teemat**. Euroopa Komisjon ja väliseksperdid on Eestile ette heitnud TAI poliitika vähest fokuseeritust. Seetõttu on kavas suurendada fokuseeritud tegevuste mahtu (tegevused TAIE fookusvaldkondades, sh temaatiliste programmide elluviimine). TAIE fookusvaldkondade seadmiseks algatavad HTM ja MKM 2020. aastal eraldi protsessi, millesse kaasatakse siht- ja sidusrühmad. Fookusvaldkondade valiku aluseks on muu hulgas:

- riiklikus strateegias „Eesti 2035“ sõnastatud arenguvajadused,
- praegused nutika spetsialiseerumise kasvualdkonnad,
- EL strateegilised lähtealused (nt rohelepe, IPCEI väärtusahelad),
- ÜRO säästva arengu eesmärgid ja
- globaalsed suundumused, mis mõjutavad Eesti ühiskonna arengut.

Ettepanek TAIE fookusvaldkondade kohta esitatakse TAIE juhtkomiteele ja TAN-ile arutamiseks. Fookusvaldkonnad esitatakse Vabariigi Valitsusele kinnitamiseks hiljemalt 2021. a esimeses pooles. TAIE fookusvaldkonnad kinnitatakse TAIE arengukava lisana.

EL struktuurivahendite kasutamise eeltingimus on nutika spetsialiseerumise (NS) strateegia ja selle juhtimismehhanismi olemasolu. NS strateegia seisukohalt on oluline luua juhtimismehhanism ning määrata kindlaks sellega seotud asutuste ja juhtorganite ülesanded ning vastutus NS strateegia arendamisel, rakendamise koordineerimisel ja seirel. Oluline osa NS strateegia juhtimises on ettevõtlikul avastusprotsessil, millesse on kaasatud ettevõtete, teadus- ja arendusasutuste, kodanikuühiskonna ja avaliku sektori esindajad (*quadruple helix*). Ettevõtliku avastusprotsessi roll NS strateegia rakendamisel on kindlaks määrata prioriteetsed valdkonnad, pidevalt jälgida nende arengut ja vajaduse korral valdkonnad ümber vaadata.

Käesolevas arengukavas kirjeldatakse struktuurivahendite kasutamise eeltingimusena sätestatud NS juhtimismudelit, mis on osa TAIE fookusvaldkondade juhtimismudelist (lisa 6).

Käesoleva arengukava raames jätkatakse Eesti Arengufondi poolt kinnitatud NS kasvuvaldkondade¹ toetamise ja seirega väljakujunenud viisil kuni TAIE fookusvaldkondade kinnitamiseni. NS valdkonnad tulenevad TAIE fookusvaldkondadest, seega on ka NS kasvuvaldkondade juhtimine ja seire osa TAIE arengukava juhtimisest ja seirest.

Üheksandas peatükis esitatakse arengukava maksumuse prognoos. Tegemist on indikatiivsete summade ja jaotusega programmide vahel. Esitatud on kaks stsenaariumi: jätkustsenaarium teadusrahastuse hoidmisega taseme 0,75% SKP-st ja arengustsenaarium teadusrahastuse tõusuga 2024. aastal tasemele 1% SKP-st.

- Arengukava maksumuse prognoosi tegemisel on kasutatud Rahandusministeeriumi 2019. aasta sügisel avaldatud pikaajalist majandusprognoosi kuni aastani 2070. Prognoosis ei ole arvestatud kriisi tulemusel tekkiva majanduslanguse mõjuga, samuti pole arvestatud ühekordselt eraldatavaid kriisimeetmete lisavahendeid.
- Arvutuste aluseks on võetud riigieelarve strateegia (RES) 2020-2023 ja teiste ministeeriumide TA vahendite summad vastavalt 28.11.2019 kinnitatud TAI rakendusplaanile. Alates 2024. aastast on HTM arvutuste aluseks võetud 2023. aasta andmed, millest on maha arvestatud perioodi 2014-2021 EL struktuurifondide vahendid.
- Teaduse rahastamise hoidmisel 0,75% tasemel SKP-st (**jätkustsenaarium**) hoitakse proportsiooni järgmiselt: HTM osakaal 71% ja MKM osakaal 16% tasemel. Proportsioonide aluseks on TAI rakendusplaani 2019. aasta andmed². Selleks, et hoida teaduse rahastamine 0,75% juures SKP-st, jagunevad HTM lisavahendid järgmises proportsioonis: teadussüsteemi programmi 80% ja teadmussiirde programmi 20%.
- **Arengustsenaariumi** arvestuse aluseks on teadusleppes kokkulepitud rahastuse maht. Selleks, et hoida teaduse rahastamine 1% juures, jagunevad lisavahendid järgmises proportsioonis: HTM 40%, MKM 40% ja muud asutused 20%. Lisavahendite proportsionaalse jagunemise aluseks on TAN otsus. HTM 40% jaguneb omakorda järgmiselt: 20% teadussüsteemi programmi ja 80% teadmussiirde programmi.
- TAIE arengukava maksumuse prognoos ei sisalda teiste ministeeriumide valdkondliku TA vahendeid, mida aga samal ajal arvestatakse rahastuse osakaalu arvestamisel SKP-st. Samuti ei sisalda TAIE arengukava maksumuse prognoos muude asutuste 20% lisavahendeid.
- Ettevõtluskeskkonna programmi maksumuse prognoosi koostamisel on lähtutud RES 2020-2023 ja programmis „Konkurentsivõimeline ettevõtluskeskkond aastateks 2020–2023“ kavandatud vahendite keskmisest mahust ning EL struktuurivahendite perioodi 2021-2027 kavandatud vahendite jaotuse ettepanekust.

Kümnendas peatükis on selgitatud arengukava põhitekstis ja lisades kasutatud mõisted ja lühendid.

---

¹ (1) IKT horisontaalselt läbi teiste sektorite; (2) tervisetehnoloogiad ja -teenused; (3) ressursside efektiivsem kasutamine.

² Kinnitatud TAI rakendusplaanis oli 2019. aasta eelarve kokku 206,71 mln eurot, sh HTM 147,16 mln (71%), MKM 32,9 mln (16%) ja teised ministeeriumid 26,7 mln (13%) eurot.

Eelnõu koosneb kahest punktist.

Punktiga 1 kinnitatakse teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–2035.

Punkti 2 kohaselt avaldavad HTM ja MKM punktis 1 nimetatud dokumendi ministeeriumi kodulehel.

3. Protokollilise otsuse mõjud

Arengukava elluviimisega suurendatakse teadus- ja arendustegevust, innovatsiooni ja ettevõtlust siduva lähenemisega Eesti ühiskonna heaolu ja majanduse tootlikkust, pakkudes konkurentsivõimelisi ja kestlikke lahendusi Eesti ja maailma arenguvajadustele.

Teaduse kõrge tase ja sidusus ühiskonna, sh majanduse vajadustega loob eeldused teadmiste kasvuks, kvaliteetsemaks hariduseks ning tõhusamaks ja asjakohasemaks poliitikaks. Teaduspõhise lähenemine kaudu mõistetakse paremini probleemide põhjuseid ja osatakse leida mõjusamaid lahendusi. Nii on võimalik suurendada positiivseid mõjusid ja vähendada negatiivseid mõjusid kõigis poliitikavaldkondades.

Arendustegevuse ja innovatsiooni tulemusena sünnivad uudsed lahendused, mis võimaldavad ühelt poolt lahendada ühiskonna vajadusi väiksema ressursikuluga, teisalt pakuvad võimalusi toodete ja teenuste kvaliteedi tõstmiseks. Arendustegevuse ja innovatsiooni tulemusena sünnivad uued lahendused, mis parandavad ühiskonna toimimist, majanduslikku konkurentsivõimet, kestlikku arengut ja üldist heaolu.

Ettevõtluskeskkonna arendamise tulemusena luuakse eeldused majandusarenguks suurema tootlikkuse ja lisandväärtuse kasvu abil. Eesti ettevõtted teenivad kõrge lisandväärtusega toodetest ja teenustest rohkem tulu; ettevõtjad on pädevad, ettevõtted on hästi juhitud ja efektiivsed; Eesti majandus on rahvusvaheliselt lõimunud ja uuenduslik.

Detailne mõjude analüüs valdkondade kaupa on esitatud arengukava lisa 5.

4. Protokollilise otsuse rakendamise kulud

Arengukava rahastatakse riigieelarvest ja täiendavalt EL struktuurivahenditest.

5. Protokollilise otsuse jõustumine

Protokolliline otsus jõustub üldises korras.

6. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks ministeeriumidele ja Riigikantseleile ning arvamuse avaldamiseks järgmistele siht- ja sidusrühmade esindajatele: SA Eesti Teadusagentuur, SA Archimedes, Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus, SA KredEx, SA Kutsekoda, Maaelu Edendamise Sihtasutus, Startup Estonia, Statistikaamet, Riigikogu Arenguseire Keskus, Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut, AS Toidu- ja Fermentatsioonitehnoloogia Arenduskeskus, BioCC OÜ, Eesti Keele Instituut, Eesti Kirjandusmuuseum, Eesti Rahva Muuseum, Eesti Taimekasvatuse Instituut, Estonian Business School, Protobios OÜ, STACC OÜ, Tervise Arengu Instituut, Tervisetehnoloogiate Arenduskeskus AS, Underi ja Tuglase Kirjanduskeskus, Cybernetica AS, Tartu Ülikool, Tallinna Ülikool, Tallinna Tehnikaülikool, Eesti Maailikool, Eesti Kunstiakadeemia, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia, Rektorite Nõukogu, Rakenduskõrgkoolide Rektorite Nõukogu, Eesti Teaduste Akadeemia, Eesti Noorte

Teaduste Akadeemia, Eesti Töandjate Keskliit, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, MTÜ Teenusmajanduse Koda, Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioon, Eesti Äriinglite Assotsiatsioon (EstBan), Estonian Private Equity and Venture Capital Association (EstVCA), Finance Estonia, Eesti Pangaliit, Eesti Meretööstuse Liit, Eesti Elektroonikatööstuse Liit, Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liit, Eesti Keemiatööstuse Liit, Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liit, Eesti Logistika ja Ekspedeerimise Assotsiatsioon, Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit, Eesti Puitmajaliit, Eesti Arhitektide Liit, Eesti Trüki- ja Pakenditööstuse Liit, Eesti Kaupmeeste Liit, Eesti Plastitööstuse Liit, Eesti Mööblitootjate Liit, Eesti Mäetööstuse Ettevõtete Liit, Eesti Rõiva- ja Tekstiililiit, Eesti Toiduainetööstuse Liit, Eesti Masinatööstuse Liit, Eesti E-kaubanduse Liit, Eesti Elektritööstuse Liit, Eesti Elektritööde Ettevõtjate Liit, Eesti Kaitsetööstuse Liit, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda, Eestimaa Talupidajate Keskliit, Mahepõllumajanduse Koostöökogu, MTÜ Maakondlikud Arenduskeskused, Eesti Linnade ja Valdade Liit, AS Metrosert, SA Eesti Akrediteerimiskeskus, Eesti Standardikeskus, Vastutustundliku Ettevõtluse Foorum, Eesti Haridusfoorum.

Mailis Reps
haridus- ja teadusminister

Kaimar Karu
väliskaubandus- ja
infotehnoloogiainminister